

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Z Wiednia: (Ordery krzyża gwiazdzistego.) — Król. Lombardoko-Weneckie. — *Zagraniczne:* Portugalia: Nowy skład gabinetu. — Hiszpania: Wiadomości z teatru wojny. — Przybycie Marota do Madrytu. — Anglija: Parlament ostatecznie zwolany. — Francya: Bezasadność uwiezienia Ludwika Napoleona. — Poselstwo Abd-el-Radera w Tunecie. — Belgija. — Szwajcaryja: Dalsze wypadki w Tessin. — Niemcy: Nowy projekt konstytucyi hanowerskiej. — Rossyja: Reskrypt cesarski do Księcia Warszawskiego. — Amnestyja w sprawach duchownych. — Turcyja: — *Wiadomości handl. i przemysłowa:* Lwów. — Ulanów. — Biała. — (Dodatek nadzwyczajny.)

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia —

JCMość najjaśniejsza Cesarzowa Matka, jako najwyższa opiekunka szlacheckiego orderu krzyża gwiazdzistego, raczyła przy sposobności przypadającego w d. 14. września święta Podniesienia Krzyża, mianować następujące dostojne i szlachetnie urodzone damy, członkami tegoż orderu:

Jéj Ces. Mość najdostojniejszą Arcyksiężnę Maryję Antoninę, Wielką-Księżnę Toskańską, z domu Królowę Obojój Sycylii.

Jéj Ces. Mość najdostojniejszą Arcyksiężniczkę Maryję Karolinę Augustę.

Jéj Ces. Mość najdostojniejszą Arcyksiężniczkę Adelaidę Franciszkę.

Jéj Ces. Mość najdostojniejszą Arcyksiężniczkę Karolinę Augustę, Wiel. Księżniczkę Toskańską.

Jéj Ces. Mość najjaśniejszą Amaliję owdowiałą Cesarzową Brazylii, Księżnę Braganzę, z domu Księżniczkę Leuchtenberg.

Jéj Ces. Mość najdostojniejszą Cesarzównę Brazylijską, Donna Januarię.

Jéj Kr. Mość najdostojniejszą Królowę Obojój Sycylii, Karolinę Augustę.

Daléj JCMość mianowała następujące Panie.

Franciszkę Ksawerę hrabinę Andrásy, z domu hrabiankę Königsegg-Aulendorf.

Antoninę Katarzynę hrabinę Attems, z domu baronównę Erberg.

Joannę hrabinę Attendolo-Bolignini, z domu hrabiankę Serbelloni.

Hermię hrabinę Auersperg, z domu hrabiankę Auersperg.

Maryję hrabinę Auersperg, z domu hrabiankę Attems.

Emmę hrabinę Braide, z domu hrabiankę Mittrowską.

Juliję hrabinę Buonaccorsi, z domu Księżniczkę Braschi-Onesti.

Matyldę Amaliję Teresę hrabinę Cavriani, z domu Księżniczkę Esterházy.

Matyldę baronową Clément du Mez, z domu baronównę Zuylen de Nyevelt.

Maryję Annę hrabinę Coronini, z domu hrabiankę Marsciano.

Melaniję hrabinę Du Parc, z domu margrabiankę de Champagne.

Judytę hrabinę Forgách, z domu Deseö.

Eleonorę hrabinę Frankenberg, z domu hrabiankę Ledebur-Wicheln.

Helenę Gradenigo, z domu hrabiankę Dolfin.

Paulinę hrabinę Grimani, z domu hrabiankę Mañin.

Maryję baronową Hammerstein, z domu hrabiankę Salis-Zizers.

Helenę hrabinę Husarzewską, z domu hrabiankę Sicrakowską.

Katarzynę hrabinę Ingelheim, z domu Księżniczkę Hohenlohe-Schillingsfürst-Waldenburg.

Karolinę hrabinę Karolyi, z domu hrabiankę Zichy.

Księżnę Antoniję Rhevenhüller-Metsch, z domu hrabiankę Lichnowską.

Fidelę hrabinę Königsegg-Rottenfels, z domu hrabiankę Pálffy.

Maryję Izabellę hrabinę Krasicką, z domu hrabiankę Stadnicką.

Leontynę baronową Kress, z domu hrabiankę Kolowrat-Krakowska.

Karolinę hrabinę Lamberg, z domu hrabiankę Hoyos.

Berthę Leśniowską, z domu hrabiankę Hlebsberg.

Karolinę baronową Malzen, z domu baronównę Peckezell.

Antonię Marczibányi, z domu Kallay.

Maryjetę Martinengo, z domu Memo.

Aloizę hrabinę Maraviglia, z domu hrabiankę Heister.

Teresę hrabinę Mitrowską z Mitrowitz, z domu hrabiankę Wrba.

Maryjannę margrabinię Montecatini, z domu margrabiankę Santini.

Fryderykę Teofilę hrabinę Moszyńską, z domu hrabiankę Moszyńską.

Joannę Nepomucenę Maryją Molsieczky, z domu hrabiankę Pongracz.

Annę Księżnę Odescalchi, z domu hrabiankę Zichy.

Adele owdowiałą Palagi, z domu Spada.

Amalię hrabinę Pálffy, z domu hrabiankę Erdödy.

Teresę hrabinę Potocką, z domu hrabiankę Oborską.

Izabellę margrabinię Rangoni, z domu Carcano.

Teresę hrabinę Salis-Zizers, z domu hrabiankę Salis-Zizers.

Antoniję hrabinę Schaerffenberg, z domu hrabiankę Attems.

Józefę baronową Schrenk, z domu hrabiankę Rhevenhüller.

Antoninę hrabinę Silvestri, z domu hrabiankę Dottori-Sanson.

Helenę księżnę Soresina-Vidoni, z domu hrabiankę Buturlin.

Klarę hrabinę Starhemberg, z domu baronównę Luzéńska.

Teresę księżnę Strozzi, z domu księżniczkę Beaufort.

Alexandrę Uerményi, z domu hrabiankę Keglevich.

Maryję baronową Walterskirchen, z domu hrabiankę Zichy.

Stefaniję hrabinę Wenkheim, z domu Jankovits de Priebér.

Maryję Klarę hrabinę Zichy, z domu margrabiankę de Ville hrabiankę Demblin.

Królestwo Lombardzko-Weneckie.

JCMość Arcyksiążę Karol Ferdynand, syn JCMości najdosłojniejszego Arcyksięcia Karola. w przejeździe z Tryjestu, na polśladzie

statku parowego »Arciduchessa Sofia«, dnia 11. grudnia z-rana zawiął do Wencyi i we k. palacu wysiadł.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Przez Madryt otrzymano d. 11go h. m. w Paryżu wiadomości z Lizbony do dnia 27go listopada, podług których nowe ministeryjum zostało tam ostatecznie ukonstytuowane, a zwłaszcza w sposobie następującym: hrabia Bomfim został ministrem wojny i prezydentem rady; Rodrigo da Fonseca Magalhães, ministrem spraw wewnętrznych; Antonio Bernardo da Costa Cabral, ministrem sprawiedliwości; hrabia Villareal, ministrem marynarki; Florido Rodriguez Pereira Ferraz, ministrem skarbu; Visconde da Carreira, ministrem spraw zagranicznych. — Skład ten nowego gabinetu uważają powszechnie za akt przyzwoleń względem rządu angielskiego, który z przeszłym ministeryjum, mającym na czele pana Riveirę da Sabrosa, zawiąłany był, mianowicie z powodu handlu niewolnikami, w największe rozterki.

Diario do Governo wyraża nadzieję prędkiego załatwienia nieporozumień Portugalii ze Stolicą Świętą i spodziewa się, że także stosunki dyplomatyczne między Lizboną a Hagą wkrótce przywróconemi zostaną.

Hiszpanija.

Według najnowszych wiadomości z Madrytu pod d. 2. grudnia, generałów Valdesa i Seoane zamysłają złożyć z posady w Katalonii, a na ich miejsce przeznaczyć generałów Manso i Buerens; nim jednak postanowienie to ogłoszonym zostanie, chciano zasięgnąć piérwój zdania księcia de la Victoria.

Allgemeine Zeitung donosi z Madrytu pod d. 4. grudnia: »Hrabia Ledochowski, dawniej oficer w rozwiązanej teraz legii polskiej, wrócił dnia wczorajszego z głównej kwatery Espartera, dokąd ambasador francuzki posyłał go z poleceniami dla pułkownika Senilhes. Z doniesień jego dowiedziano się, że zima i trudność dostania żywności, zmusiły księcia de la Victoria do cofnienia o kilka mil swych linii. Zaledwo las Paras opuścił, gdy na tylną straż jego wojsko Cabrery uderzyło z głośnym krzykiem szyderstwa i zadalo jój niejaką klęskę. Włości opuszczone przez wojsko Królowej karliści w perzynę obracają, a mieszkańców, których nie wielu pozostaje, rozstrzelać każą. Los ten spotkał mianowicie, na rozkaz Cabrery, pewną niewiastę;

w której domu Espartero w las Paras mieszkał. Tym sposobem nieszczęśliwa ludność okolic tych widzi się zmuszoną wraz z wojskiem Espartera wynosić się z swych siedzib i ciągnąć za jego taborem. Z Saragossy odchodzi co dzień 34,000 racyj żywności dla głównej armii; inne oddziały wojska zaopatrywane są z Daroki, Teruelu i Alkanizu. Armija zresztą jest w takim stanie karności, że to nawet oficerów zagranicznych zadziwia. Espartero cierpi bardzo na dawną słabość swoją, to jest na kamień, i dla tego rzadko kiedy wstać może z łóżka. Przykre położenie armii przypisać należy po większej części nieprzezwrotności, z jaką Espartero przyrzeczeniem Cabanera uwierzył. Ten jak wiadomo zaręczał go, że wojsko Cabrery do niego przejdzie, skoro Espartero tylko się pokaze. Gdy ostatni już do Hijar się posunął, a jeszcze się żaden zbieg nie pokazywał, wahał się iść dalej. Atoli gdy Cabanero na nowo go zapewniał, że potrzeba jeszcze tylko jednego dnia pochodu, by na umówione dostać się miejsce, Espartero dał się uwieść i wtargnął między niedostępne, puste góry, gdzie miasto zastania zbiegów, natrafił na oszańcowanego i do najzaciętszej obrony gotowego nieprzyjaciela. Ponieważ przed wiosną wyprawa bynajmniej rozpoczęta być nie może, a rząd francuzki o tym stanie rzeczy zapewne zawiadomiony jest przez przebywającego w głównej kwatrze Espartera pułkownika Semilhes, ujrzy się przeto zmuszonym dłużej jeszcze trzymać pretendenta w Bourges pod strażą. Rząd tutejszy otrzymał przynajmniej nie dawno to zapewnienie z Paryża, że Don Carlosowi nie będzie wolno oddalić się z Francji przed ukończeniem wojny w Aragonii i Katalonii.⁴

Generał Maroto przybył do Madrytu i był u dworu nader łaskawie przyjęty.

Dziennik barceloński *Constitucional* donosi pod dniem 28. listopada, że także Segarra i Labandero z Bergi uciekli, ponieważ junta karlistowska Katalonii we wszystkich naczelnikach zdrajców upatruje. — Urzędowy dziennik tej junty *el Restaurador Catalan*, zawiera raport od jednego z jej członków, Narcyza Ferrer, który hrabiemu d'España, po tegoż oddaleniu z dowództwa, kawał drogi towarzyszył i mieni go być »potworą niesprawiedliwości, pełnym haniebnych niereligijnych i anarchicznych zasad.« Hrabia d'España miał sprawozdawcy przyznać się otwarcie, że jest od r. 1823 wolnym mularzem i z Anglikami zawarł właśnie układ, by wszystkiemu nową postać nadać.

Armand Marrast, który, ponieważ posądzano go o plany rewolucyjne, w Barcelonie

pod dozorem policyi zostawał, postanowił podać się pod sądownictwo francuzkiego sądu parów, do którego jako uczestnik powstania paryzkiego należy. Odpłynął właśnie do Francji na pokładzie francuzkiego okrętu wojennego *Méléagre*.

Wielka Brytania i Irlandyja.

London Gazette z dnia 10go grudnia zawiera odezwę Królowej, którą zwołano parlament na dzień 16. stycznia, dla załatwienia, jak się wyrażono, »praw nagłych i ważnych.«

W niedzielę dnia 8go b. m. wybierano w całej Irlandyi tak zwany »haracz dla O'Connell'a.« Sądzą, że tegoroczny przychód będzie większy niż przeszloroczny; przynajmniej okazuje się to ze skutków składki w Dublinie, gdzie w roku zeszłym 1400, w bieżącym zaś 1600 fun. szter. zebrano.

Pismo *Limerick - Chronicle* zawiera uderzającą wprawdzie, jednakże bardzo do prawdy niepodobną wiadomość, że O'Connell ostatnią razą w Bandon, gdzie mu uczęsz dawano, miał oświadczyć, iż po upływie terażniejszego parlamentu w dalszym zasiadać nie będzie.

Sędziowie pokoju w Newport ukończyli już uprzednie badania w sprawie ostatniego spisku tamtejszych Chartystów. W ogóle badano 125 więźniów, do czego 23 dni potrzeba było. W obwodach południowej Walii, słynnych kopalniami węgla, spokojność zawsze jeszcze nie jest ustalona. Wielu górników dotąd do roboty nie powróciło.

Naval and Military-Gazette utrzymuje mieć wiadomość, że obecnie przebywa w Anglii kilku agentów rządu francuzkiego, dla zakupienia za jakąbądź cenę machin parowych o sile 300 do 500 koni.

Francyja.

Wspomnieliśmy w przeszłej »Gazecie« naszej, że na giełdzie paryzkiej dnia 9. b. m. mówiono o odkryciu széroko rozgalezionego bonaparty-stowskiego spisku, o uwiezieniu Ludwika Napoleona Bonapartego w Paryżu, o zabranianiu znacznych zapasów broni i t. p. Lubo wieści te dnia następnego przesadzonemi się okazały, a mianowicie owa o bytności Ludwika Napoleona zupełnie jest bezzasadną, wszelako liczne od dni ośm uwiezienia i odkrycia broni i amunicji, ważnych wypadków domyślać się nam każą.

Pisma paryzkie ogłaszają teraz dopiero akt oskarżenia przeciw republikańskim sprzysiężonym w Marsylii. Spisek ten tak samo był urządzony, jak paryzkie powstanie majowe; chciano zrobić zbrojne poruszenie, władze uwiezić i

Rzecz-pospolitą ogłosić. Jako przewodzców rokoszu sześciu uwięziono; głową spisku zdawał się być malarz pokojów Carpentras. Powstanie miało nastąpić w nocy z d. 2. lipca i spiskowi do różnych szynków zgromadzić się mieli. Władze dniem wprzody o tém zawiadomione nakazały wojskowe środki przeczności. Około trzystu spiskowych zebrało się w pewnym szynku, lecz spozstrzegłszy, że zwiérzchność ma się na baczności, rozeszli się nie nie działawszy. Nazajutrz więzić zaczęto. Badania względem tego spisku toczone być mają w sądzie królewskim w Aix.

Dziennik *la Presse* zapewnia, że marszałek Valée ma być z Algieru odwołanym i zastąpionym w dowództwie przez generała Trezel.

Sémaphore de Marseille pisze z Tunetu pod dniem 12. listopada, że przybyło tamże poselstwo od Abd-el-Kadera, które Bejowi różne dary, między innymi dziesięć dzielnych koni, dyamentami osadzony *jatagan*, tygrysie i lamparcie skóry i t. p. imieniem Emira oddało. Wypadek ten sprawił tam wielkie wrażenie i wysilano się względem niego w domysłach. Jedni powiadali, że Emir zamysła właśnie zerwać pokój z Francuzami i chce Beja do sprzymierza wezwać, albo przynajmniej zabezpieczyć sobie tajną pomoc w Tunecie. Inni sądzą znowu, że Abd-el-Kader chce z Tunetem zawrzeć traktat handlowy, dla dostawiania z tamtąd broni i amunicyi. Poselstwo to znacznie zboczyło z drogi i nie jechało przez prowincyę Konstantynę, ale przez oazę Tuggurt i część Sahary.

Gazeta *National* przestrzega od wojny z Państwem Marokańskim, którą *la Presse* za tak łatwą do prowadzenia uważa. «Kiedy» powiada rząd w 50,000 ludzi nie mógł utrzymać kraju, który nam traktat z nad Tafny zabezpieczał, jakieżże floty, jakieżże armii potrzebaby było, do pokonania Państwa Marokańskiego, mającego sześć milionów ludności i kilka tysięcy mil kwadratowych. Powiadają wprawdzie, że tam można porządnie wojnę prowadzić. Ale czyż Sultan zamknie się w swęj stolicy? Nie masz on niedostępnych gór i puszczy Sahary za sobą? Jakkolwiek ma być niewiadomym, tyle przecieź wiedzieć będzie, ile już oprócz tego mamy kłopotów, i nie da on się zapewne naszymi groźbami zastraszyć. Będzie on wiedział także, iż Anglija nie pozwoli nam rozwijać bandery naszej w ciążośnie Gibraltaru. Ministerjum w takim postawiło się stanie, że ani bez niebezpieczeństwa naprzód się posuwać, ani bez hańby cofnąć się nie może.»

Dziennik *Courrier* obwinia agentów rządu angielskiego w Tunecie, Gibraltarze i Algierze,

iż zostają w jawnym związku z nieprzyjaciółmi francuzkiego rządu; mianowicie z Gibraltaru ma Abd-el-Kader wsparcie otrzymywać.

Mimo niebezpieczeństw przyszłej wojny, komisya uczonych, przeznaczona do badań naukowych w Algierze, wybiera się tamże do wyjazdu. Jęj prezydent, pułkownik Bory de Saint-Vincent, jest tego zdania, że wojna badaniom tego rodzaju częstokroć więcej niżli sam pokój sprzyja. Młodzi członkowie komisyi dodani być mają różnym oddziałom wojska przy tychże posuwaniu się w głąb kraju. W najnowszym buletynie ustaw otworzono na kosztą tej komisyi kredyt 175,000 franków.

Wypadek w kantonie Tessin jest dla liberalnych dzienników, jako pierwsze wynagrodzenie za zurychską rewolucyję wrześnieową, tak bardzo pożądanym, jak bardzo zmiana ministeryjalna w Lizbonie ich niechęć wzbudza, ponieważ w tém wyraźne zwycięztwo wpływu angielskiego upatrują.

Belgija.

Jak z Leodyjum piszą zdaje się, że Cesarz Mikołaj pożyczyl panu Cockerill, na roczny procent po 5 od 100, dziesięć milionów franków, na wszystkie zakłady, jakie tenże w Belgii posiada; przyczém Rossyja ze swojej strony zobowiązała się kazać w pomienionych warsztatach robić maszyny aż do pewnej corocznej summy, która z każdym rokiem zmniejszać się będzie, jak dalece Cesarz Mikołaj za pomocą pana Cockerill pozakłada warsztaty, które we wszystkich teoż warsztatom podobnemi być mają. Tym sposobem Seraing stanie się szkołą wychowawczą zdalnych robotników, którzy późnieję talenta i przemyśl swój do Rossyi przeniosą.

Szwajcaryja.

Gazetta di Milano donosi w liście prywatnym z Locarno pod dniem 11. grudnia: «Panująca obecnie partyja jest tego zdania, że wtedy dopiero zwycięztwa swojego pewną być może, jeżeli zniszczy zupełnie wszelki pozór prawego rządu. Groźbami przeto zmusiła radzców, którzy do Kanobbio uciekli, do wzięcia dymisyi. (Tu następuje datowaue z Kanobbio pod dniem 9. b. m. pismo o dymisyję sześciu radzców kantonu, których nazwy następujące: G. A. Lotti, C. Molo, G. L. Riva, G. A. Rusca, A. Monci i G. G. Nessi.) — Zbrojne bandy w liczbie około 1100 ludzi, ciągle tu jeszcze przebywają, i jak słyhać tak długo zostawać będą, dopokąd nowy rząd kantonu pod ich wpływem uorganizowanym nie będzie. Zgromadzenia obwodowe celem obioru nowęj wielkiej rady na dzień 15. b. m. zwolano.

W kantonie Walii wydano ustawę, ażeby każ-

netu młodemu człowiekowi przed dwudziestym piątym rokiem życia nie wolno było tytoniu palić, a to i wtedy nawet, choćby był już żonatym, ponieważ pokazało się, że wielu dla tego tylko żeniło się, ażeby tytoni palić.

Niemcy.

Zagajenie Sejmu w Księstwie Brunszwickiem odbyło się dnia 11go b. m. ze zwyczajnymi uroczystościami.

Nowy projekt konstytucyi hanowerskiej (doznawszy, jak słychać, ze strony gabinetu niemieckich modyfikacyj), został, według wiarygodnych zapewnień, przez Króla Jmci potwierdzonym, a przeto temi czasy spodziewać się należy zwołania zgromadzenia Stanów. Słychać, że takowe ma być w styczniu zwołanem.

W Muichowie projektują znowu prowadzić kolęj żelazną do Salcburga. Na czele przedsiębiorstwa tego wymieniają dom Eichthal.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 7. grudnia. —

Reskrypt Jego Cesarskiej Mości: Do Namiestnika Królestwa Polskiego, Jenerał - Feldmarszałka Księcia Warszawskiego. Książę Janie synu Teodora! Rozpoznawszy z szczególną uwagą, złożone przez Was opisanie robót, uskuteczionych w ciągu roku 1839 w twierdzach Nowogeorgiewskiej, Brzesko-Litewskiej i Iwangorodzkiej, niemniej dołączone do niego plany, z prawdziwą radością przekonałem się, że ogromne pomienione roboty postępowały i teraz, pod każdym względem wzorowo; że wszelkie prawidła sztuki były w nich z skrupulatną ścisłością we wszelkich nawet najmniejszych szczegółach przestrzegane; że wreszcie roboty te odznaczają się tą dokładnością i wytwornością wykończenia, które przywykłem napotykać we wszelkich dziełach fortyfikacyjnych z tak trudnym do uwierzenia pośpiechem, pod głównym kierunkiem Waszym wykonywanych. Postępy te, nastroczają Mi przyjemną sposobność wynurzenia Wam, najwyższej wdzięczności Mojej za niezmordowane trudy i ciągłą troskliwość Waszą o wykonanie ważnych dzieł fortyfikacyjnych, poruczonych wiedzy zasiedlnego inżynierskiego okręgu. Pozostaje na zawsze Wam przychylnym. Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: M i k o ł a j.
(K. W.)

Według ukazu rządzącego Senatu, zatwierdzonego przez Cesarza Jmci pod d. 16. (28.) października, wszelkie w sądach cywilnych dotąd traktowane sprawy, dotyczące się uwiedzenia lub odpadnięcia od prawowiernego greckiego ko-

ścioła do dotychczasowej unii, jak dalece popełnione zostały przez duchowne lub świeckie osoby, należące do ustającego teraz grecko-unickiego obrządku, mają być uchylonemi, skazanemi na zapomnienie i złożonemi w duchowno-eparchijalnych konsystorzach. Wszelako amnestyja ta nie ma być rozciągnięta do tych osób, które nie należąc do grecko-unickiego obrządku, podobnego wykroczenia się dopuściły. Podobnie wszelkie majątkowe pretensyje tak dawnego prawowiernego jakoteż połączonego z nim znowu unickiego kościoła, które dotąd pod rozpoznaniem sądów zostawały, mają być uchylone, a traktujące o tém akta złożone zostaną w miejscowych konsystorzach, dla których Synod przesłał w tym względzie osobne przepisy.

Turcyja.

Donoszą z Konstantynopola pod d. 4. grudnia: »Hrabia de Sercey, wyprawiony jak wiadomo do Szacha Perskiego z poleceniem francuzkiego dworu, miał d. 30go listopada posłuchanie u Sultana, na którym król. francuzki poseł hrabia Pontois miał zaszczyt przedstawić go Jego Sultańskiej Mości. Hrabia Sercey odpłynął d. 2go b. m. z swym pocztem do Trebizondy, na pokładzie wojennego statku parowego *le Veloce*, płynącego pod banderą kupiecką.«

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

(1) Lwów d. 27. grudnia 1839. Ceny produktów w handlu hurtowym: wódki (szumowej) 20 stopniowej garniec po 19 do 20 kr. m. k., okowitej 30 stopniowej garniec po 29 do 30 kr. m. k.; w handlu wódką nie ma ruchu, bo konsumcyja mała; zdaje się, że i dzisiejsze ceny po świętach spadną, bo wtedy będzie jeszcze mniejsze potrzebowanie. — Korzec pszenicy według gatunku od 5 zr. 36 kr. do 6 zr. 12 kr., żyta 5 zr. 12 kr., jęczmienia 2 zr. 36 kr., hreczki 3 zr., owsa 1 zr. 36 kr. m. k. Zboże nie zanoszi się na spadnienie, ani też przez zimę na podniesienie cen; na wiosnę zaś stan zasiewów rozstrzygnie dalej w tymi względzie. — Inne surowe produkta utrzymują się w tych samych cenach, któreśmy w »Gazecie Lwowskiej« Nrze 124 podali; tylko że nie ma na nie sporego odbytu.

Ulanów d. 20. grudnia 1839. Wypadek splanu na jesień, o którym w doniesieniu mojem z d. 24. października r. b. w Nrze 125 »Gazety Lwowskiej« wspomniałem, jest następujący:

1) Pobitka Lewiego Schleyena dostała się szczęśliwie do Gdańska;

2) pobitka Simsona Prinzenhala zamarżała pod Modrzycami, toż samo i 4 tratów z przeszło 1500 balami dębowymi, lubo z Zawichostu w téjże saméj prawie godzinie ruszyły co i pobitka Lewiego Schleyena. Wiele z tych bali zatonęło, trzeba je było tedy z wody i lodu na brzeg wydobywać; wszystkie wiazania tratów popsute; na wiosnę trzeba je będzie na nowo wiazać i na wodę spuszczać, co w Królestwie Polskiem bardzo wiele kosztuje. Szkoda z przezimowania tych bali i pobitki z siemieniem lnianém wyniesie do kilkuset czerw. złotych. Wszystko to nie czemu innemu przypisać, jak tylko opieśzałości i brakowi potrzebnego przy splawie starania.

3) Także i 2 pobitki Lothringera z Bóbrki z płótnem podolskiem i siemieniem lnianém w tutejszych stronach zakupioném, wyladowane zostały w Pniowie, a ładunek złożono w tamtejszych spichrzach. Właściciel obawiał się dać puścić dla bardzo małej wody i pierwszych przymrozków w listopadzie. Tym sposobem ładunek wprawdzie bezpieczny, ale pobitki, gdy lody puszczają będą, w nie bardzo pewném są miejscu.

W Krakowskiém poskupowano już bardzo wiele pszenicy; o ile nam wiadomo, komisant jeden zakupił przeszło 1000 łasztów; zresztą i w samym Krakowie jest wielu znacznych spekulatorów. Ziarno to już nie popłaca, za najpiękniejsze nie dano więcéj jak 20 zł. pol. za korzec. Także w Sandomirskiem i Opatowskiém zakupują bardzo wiele pszenicy. Zrodziła ona w tych stronach tak obficie, że nie jeden właściciel, co zwykle 1000 korcy zbierał, ma ich teraz do 3000; — tylko to, że wiele jest w tym roku zrosztéj pszenicy, co jeszcze na pań, to od ciągłych snot w kopicach, to nareszcie od wylewów rzék w stodołach pozamakala.

Kupy Feuerstein z Kaźaniérza i Feitel Goldman zapewne już w wspomnionych dopiéro co okolicach, niemniéj w Lubelskiem i Zamojskiem do 2000 łasztów pszenicy skupili. W Zamojskiem płacou korzec nawet i do 24 złp., ale to najcenniejszego już ziarna.

Przeciwnie zaś u nas w Galicyi nie objawia się bynajmniéj spekulacyja na pszenicę, a nawet galicyjscy kupy Ehrensäl i Gottlieb z Sieniawy wybrali się do Zawichostu, aby tam psze-

nicy nakupić. W naszym kraju każdy właściciel droży się z swoim produktem nie wiedziéć dla czego. Toć to przyczyna, że u nas nie masz żadnego ruchu w handlu, gdy tymczasem obywatele w Królestwie Polskiem nie oddają się przesadzonéj nadziei, piękny grosz za swoje zboże zbierają.

Na nasienie koniczyny był w początku pokup; placono tu po 28 do 29 zr. m. k. za korzec, atoli nie długo potrwało, a ceny spadły na 17 do 18 zr. m. k. Dzisiaj zanosi się znowu na lepsze; są już dopytywania, czy po 20 zr. m. k. będzie można korzec kupować, bo na tę cenę chcianoby dać komis.

Tu w naszych stronach żyto stoi jeszcze na 8 zr. 30 kr., pszenica 14 zr., jęczmień 6 zr. 40 kr., owies 3 zr. w. w. za korzec. Tak wysokie ceny nie utrzymałyby się, bo zboża mamy tu podostatkiem, ale zgłaszają się po nie często Żydzi z okolic Cieszanowa.

Okowitéj na częściowe miejscowe potrzeby okazuje się brak; 30 stopniowéj garniec płacą teraz po 42 do 44 kr. m. k. — Wiele małych gorzelni, które dotąd przynajmniéj własne swe szynki i propinacyje opatrywały, teraz już zupełnie tę produkcyję zaniechały.

Biała d. 22. grudnia 1839. Ceny zboża spadły nieco w ostatnich czasach, atoli zdaje się, że nawet przy ciągle dobrych drogach nie powinnyby bardziéj jeszcze spaść. Pszenica utrzymywała się dotąd między 7 a 6 zr., żyto kupowano już po 3 zr. 30 kr., jęczmień po 3 zr. do 3 zr. 30 kr., owies po 1 zr. 30 kr. m. k. korzec. — Wódka odchodzi tylko na zwyczajną potrzebę, stopień w garncu po $1\frac{1}{4}$ kr. m. k. (a zatém okowitéj 30 stopniowéj garniec po $37\frac{1}{2}$ kr. m. k.) W Szlązku wiele jęj pędzą, a więc jeźliby się jaka spekulacyja nadarzyła, to Szlązk nas w tém uprzędzi. — Koniczynę można tu teraz po niskich cenach nabyć, bo po 13 zr. m. k. za cetnar; — wielu właścicieli oświadcza się z tym produktem i dostawy już się właśnie zaczynają; z zagranicy nie zdają się w tym roku dbać wiele o ten produkt. — Z innych artykułów dopytują się tu dosyć o miód.

TEATR POLSKI.

W poniedziałek: *Panny na wydaniu i motyl*, komedya w 5 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ncr. 52. Roznaitości wraz z Dodatkiem nadzwyczajnym, zawierającym: Wiérz do zgłaszéj i t. d.)

C. K. uprzyw.

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA**WIELKIE NOWE TOWARZYSTWO ZABEZPIECZAJĄCE****w T r y j e s c i e.**

Główna agencja we Lwowie u J. A. Justiana,

" " w Brodach u B. G. Paserli.

Ten wielki zabezpieczający zakład, zezwolony od c. k. gubernium Tryjestyńskiego, a łaską Najjaśniejszego Pana kilkoma przywilejami udarowany, przyjmuje do zabezpieczenia od szkód z pożarów: fabryki, budynki mieszkalne i gospodarcze, meble, narzędzia fabryczne, składy towarów, zapasy zboża i wódki, bydło, w ogóle ruchomości wszelkiego rodzaju; tudzież towary w drodze lądem lub wodą będące, przeciw różnym niebezpieczeństwom, na jakie w czasie podróży są narażone. Kapitał tegoż towarzystwa z dwóch milionów zr. w mon. konw. składający się, li tylko powyższym zabezpieczeniom poświęcony, jego prawe i słuszne zasady, których dowody już przy kilku wynikłych szkodach miało dać sposobność, jego korzystne warunki i nader słuszne premije, pomysłny skutek którego już w różnych częściach monarchii doznało — o to są powody, które Riunione Adriatica di-Sicurta przytoczyć może, polecając się Wysokiemu Stanowi szlacheckiemu i szanownej publiczności przez niżej podpisanych, którym główne agencje powierzyło, a którzy podobnie zabezpieczeniem wszystkich cyrkulów galicyjskich trudnić się będą. Ci główni ajenci mając zlecenie wydawać wyżej oznaczone zabezpieczenia, będą sobie mieli za szczególniejszy obowiązek korzystać z każdej sposobności, by powszechnie pozyskali zadowolenie.

Taryfa, niemniej formularze, według których układane być mają podania do zabezpieczenia, wydawane będą bezpłatnie u niżej podpisanych, którzy także zawsze gotowi będą udzielać ochoczo wszelkich objaśnień zabezpieczenia się dotyczących.

Dobrodziejstwa, których wszystkie klasy towarzystwa ludzkiego przez zabezpieczenia od szkód z pożaru stają się uczestnikami, są już powszechnie uznane; zabezpieczenie utrzymuje wartość własności, wzmacnia zaufanie i zachowuje częstokroć całe familje od zniszczenia; albowiem ciężar nieszczęsnych wypadków rozkłada się na masę kapitałów, należących do wielkiej liczby zasobnych i bogatych osób, które to nieszczęsne wypadki, gdyby pojedynczych osób dotyczyły, częstokroć do ostatniego ubóstwa przyprowadziłyby ich mogły. Wydatek na osiągnięcie tych korzyści jest dziś już tak nieznaczny, że w istocie kary godną lekkomyślnością nazwałoby to trzeba, gdyby kto zaniedbał swoją, lub też powierzoną mu cudzą własność zastąpić od niebezpieczeństwa na jakie ciągle narażona jest, i które czy to przez przypadek, czy przez nieostrożność w każdej chwili i na każdym miejscu tak strzeżę ubogiego, jak lśniącego się pałace bogaczy dotknąć może.

Ta udowodniona prawda spowodowała istniejące już od 12 lat w Tryjeście Adriatico Banco d'Assicurazioni dla zabezpieczenia od szkód na morzu i zapewnienia kredytu, do utworzenia jeszcze nowej gałęzi zabezpieczenia pod powyższą firmą, z odpowiednim znacznym i osobno do tego przeznaczonym kapitałem do wyżej wymienionego celu.

Podając to do powszechniej wiadomości i łaskawego rozbioru, towarzystwo adryjatyckie zabezpieczające pochlebia sobie, że każdy przekona się, iż ono nie tylko co do kapitału i reszty ustaw towarzystwa zupełne bezpieczeństwo daje, ale i co do samych warunków zabezpieczenia każdemu słusznemu żądaniu zadosyć uczyni; albowiem nie pominięto niczego, co tylko potrzebna ostrożność wymaga, aby cel zabezpieczenia zupełnie osiągniętym został.

Z resztą uzyskana dobra sława prawości i słuszności, któremi się Adriatico Banco w ciągu swego długiego istnienia zaszczyca, powinny i tej nowej jego gałęzi w udziale się dostać.

We Lwowie dnia 1go listopada 1839.

**Józef Alojzy Justian we Lwowie,
Basilio G. Paserli w Brodach.**

Riunione Adriatica di Sicurta.

Neue große Asssekuranz-Gesellschaft in Triest.

Hauptagentchaften in Lemberg bey **J. A. Justian**,
„ Brody „ **B. G. Paserli**.

Diese große Versicherungs-Anstalt von k. k. Gubernium in Triest genehmiget, und von Sr. Majestät mit mehreren begünstigenden Privilegien begnadiget, übernimmt Versicherungen gegen Feuerchäden auf Fabriken, Wohn- und Wirthschaftsgebäude, Meubeln, Fabriks-Utensilien, Waarenlager, Vorräthe von Feld-Früchten und Brandwein, Viehstand, überhaupt Fahrnisse aller Art, ferner unterwegs befindliche Güter zu Wasser und zu Lande, gegen die mancherley Gefahren, denen selbe während der Reise ausgesetzt sind.

Ihr Capital von zwey Millionen Gulden Conventions-Münze, einzig den obgenannten Versicherungen gewidmet, ihre Grundsätze von Rechtlichkeit und Billigkeit, von welchen Beweise abzugeben, sie bereits bei mehreren stattgefundenen Schäden Gelegenheit hatte, ihre vortheilhaften Bedingungen und äußerst billigen Prämien, der Erfolg dessen sie sich bereits in verschiedenen Theilen der Monarchie zu erfreuen hat, dies sind die Titel, unter welchen sich die Riunione Adriatica di Sicurta einem hohen Adel und einem geehrten Publikum mittelst der Unterzeichneten, denen sie die Haupt-Agentchaften übertrug, und welche beauftragt sind für alle Kreise Versicherungen zu besorgen, zu empfehlen hat. Die erwähnten sind beauftragt die bezeichneten Versicherungen zu leisten, und werden es sich zur besonderen Pflicht machen, jede Gelegenheit zu benützen, um sich die allgemeine Zufriedenheit zu erwerben. Die Tariffe und Formulare zu Versicherungs-Anträgen werden bei selben gratis verabfolgt, selbe werden auch stets mit Vergnügen bereit seyn, gewünschte auf Versicherung bezüglichen Auskünfte zu ertheilen.

Die Wohlthaten, deren Ansehen der bürgerlichen Gesellschaft mittelst der Versicherungen gegen die Gefahr des Feuers theilhaft werden, sind bereits allgemein anerkannt. Durch dieselben bewahrt man den Werth seines Eigenthums, sie befestigen das Vertrauen, und verhüten oft den Ruin ganzer Familien, indem man einer Masse von Kapitalien, welche einer großen Anzahl bemittelten und reichen Personen angehört, die Unglücks-Fälle aufbürdet, welche, wenn sie einen einzelnen träffen, denselben häufig an den Bettelstab bringen könnten. — Die Auslage zur Erlangung dieser Vortheile ist heut zu Tage so unbedeutend, daß man den eines strafbaren Leichtsinns zeihen müßte, welcher es unterlasse, seinen Viehstand, oder gar das ihm anvertraute fremde Eigenthum gegen eine Gefahr sicher zu stellen, der man fortwährend ausgesetzt ist, und die der Zufall oder die Unaufmerksamkeit jeden Augenblick und an jedem Orte, sowohl in der Hütte des Armen, als im glänzenden Pallaste hervorrufen kann.

Diese Wahrheit bewog den schon seit 12 Jahren in Triest zum Behufe von See- und Credit-Versicherungen bestehenden Adriatico Banco d'Assicurazioni, einen neuen Zweig mit geeigneten bedeutenden und besonderen Capitalien unter obiger Firma zu dem angegebenen Zwecke zu gründen.

Indem man dieses zur öffentlichen Kenntniß bringt und der gefälligen Prüfung darlegt, schmeichelt man sich, bei Jedermann die Ueberzeugung hervorzurufen, daß der Adriatische Versicherungs-Verein, sowohl rücksichtlich des Capitals als der übrigen gesellschaftlichen Bestimmungen volle Sicherheit darbiethet, so wie auch in den Versicherungs-Bedingungen selbst jedem billigen Wunsche entsprochen wird, indem man alles gethan hat, was nur die pflichtgemäße Vorsicht erlaubt um dem Zwecke der Versicherung vollkommen zu genügen. Es dürfte übrigens der wohl erworbene gute Ruf von Rechtlichkeit, Billigkeit und Loyalität, dessen sich der adriatico Banco während seines langen Bestehens erfreut, auch dem neuen Etablissement zu Statten kommen.

Lemberg am 1ten November 1839.

Joseph Aloys Justian,
in Lemberg.
Basilio G. Paserli,
in Brody.